

2. Kaidanovska O. O. (2015). *Theoretical and Methodological Principles of Depiction Skills Training of Architects in Institutions of Higher Education*. 13.00.04. Synopsis of the thesis for a doctoral degree in education. Kyiv [in Ukrainian].
3. Karpova S. N. (2017). *Problem of Professional Training of Architects-to-Be in Theory and Practice in Institutions of Higher Architectural Education*. Academic Bulletin of the South-Ukrainian National Pedagogical K. D. Ushinsky University: Collection of Academic Papers. Issue No. 3 (116), (pp. 36-39), Odessa [in Ukrainian].
4. Kinash I. P. (2011). *Quality of Education as a Result, Process and Educational System*. Academic Bulletin of the National Forestry University of Ukraine: Collection of Papers in Science and Engineering. Lviv. Editorial and Publishing Unit of the National Forestry University of Ukraine. Issue 21.5 (pp. 363-368), [in Ukrainian].
5. Makhmutov M. I. (1975). *Problem-Based Learning. Key Theoretical Matters*. Moscow: Pedagogic [in Russian].
6. Nagaeva Z. S., & Shaloshvili N. G. (2014). *Best Practices, Problems, Prospects of Education in Architecture and Arts*. Bulletin of Donbas National Academy of Civil Engineering and Architecture. Problem of Architecture and Urban Planning [in Ukrainian].
7. Shaloshvili N. G. (2011). *Concerning Contemporary Approaches to Organization of Higher Education in Architecture and Arts [text]*. Contemporary Problems of Civil Engineering and Architecture: Science and Engineering Collection. Kyiv: Kyiv National University of Civil Engineering and Architecture. Issue No. 26 (pp. 115-121), [in Ukrainian].

УДК 378.12.4+571.15

doi: 10.31650/2519-4208-2019-19-326-331

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ УДОСКОНАЛЕННЯ ГРАФІЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ СТУДЕНТІВ АРХІТЕКТУРНИХ І ХУДОЖНІХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Перпері А.О., зав. кафедри, к.т.н., доц.

Бредньова В.П., проф. кафедри, к.т.н., доц.

Яворська Н.М., ст. викладач

Перпері А.М., студентка АХІ

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Анотація. Розглянуто зміст графічної підготовки студентів архітектурних і художніх спеціальностей та особливості формування їх якісних компетенцій в умовах реформування сучасної системи вищої освіти, що є досить актуальною задачею. Проаналізовано зміст характерних розділів графічних дисциплін «Нарисна геометрія» і «Мистецтво шрифту», що викладаються на першому курсі та визначають базову теоретичну основу і формують на високому рівні індивідуальні графічні вміння та навички студентів. Визначено суттєвість впливу деяких педагогічних умов навчального процесу, а саме: створення сприятливого соціально-психологічного клімату в студентській групі, особливо вважаючи наявність іноземних студентів, вмотивування майбутніх фахівців до прийняття власної професійної позиції тощо. Підкреслені та проаналізовані деякі проблеми, що існують у навчанні, розглянуті засоби застосування форм і методів удосконалення графічних компетенцій вказаних дисциплін з урахуванням індивідуального диференційного підходу до організації і проведення аудиторного контактного часу. Подано результати експериментальних досліджень з контролем часу виконання за визначеною тематикою індивідуальних завдань

і самостійної роботи, а також наведений порівняльний аналіз підсумкових результатів у досягненні досить високого якісного рівня графічних компетенцій студентів.

Ключові слова: графічна підготовка, студенти архітектурних і художніх спеціальностей, іноземні студенти, індивідуальний диференційний підхід, графічні компетенції

ОБ ИССЛЕДОВАНИИ ФОРМ И МЕТОДОВ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГРАФИЧЕСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ СТУДЕНТОВ АРХИТЕКТУРНЫХ И ХУДОЖЕСТВЕННЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Перпери А.А., зав. кафедрой к.т.н., доц.

Бреднёва В.П., проф. кафедры, к.т.н., доц.

Яворская Н.М., ст. препод.

Перпери А.М., студентка АХИ

Одесская государственная академия строительства и архитектуры

Аннотация. Рассматриваются содержание графической подготовки студентов архитектурных и художественных специальностей и особенности формирования их качественных компетенций в условиях реформирования современной системы высшего образования, что является весьма актуальной задачей. Проанализировано содержание характерных разделов графических дисциплин «Начертательная геометрия» и «Искусство шрифта», которые преподаются на первом курсе. Эти дисциплины определяют базовую теоретическую основу и на достаточно высоком уровне формируют индивидуальные графические умения и навыки студентов. Определены факторы влияния некоторых организационных условий учебного процесса, а именно: создание благоприятного социально-психологического климата в студенческих группах, особенно учитывая наличие иностранных студентов, мотивирование будущих специалистов к принятию собственного профессионального решения и т.п. Подчеркнуты и проанализированы некоторые проблемы, которые существуют при обучении, рассмотрены способы внедрения форм и методов усовершенствования графических компетенций в преподавании указанных дисциплин с учетом индивидуального дифференцированного подхода к организации и проведению аудиторного контактного времени. Приведены результаты экспериментальных исследований с контролем времени выполнения по указанной тематике индивидуальных заданий и самостоятельной работы, а также рассматривается сравнительный анализ итоговых результатов в достижении достаточно высокого качественного уровня графических компетенций студентов.

Ключевые слова: графическая подготовка, студенты архитектурных и художественных специальностей, иностранные студенты, индивидуальный дифференцированный подход, графические компетенции.

ABOUT RESEARCH OF FORMS AND METHODS OF IMPROVEMENT OF GRAPHIC JURISDICTIONS OF STUDENTS OF ARCHITECTURAL AND ARTISTIC SPECIALITIES

Perperi A., Head of the Department of Descriptive Geometry and Engineering Graphics, PhD, candidate of technical sciences

Brednyova V., PhD, candidate of technical sciences, professor, Department of Descriptive Geometry and Engineering Graphics

Yavorskaya N., senior lecturer, Department of Descriptive Geometry and Engineering Graphics

Perperi A., student of the Architectural and Art Institute

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

Abstract. Higher education at the present stage of development mainly oriented to the formation of future graduates generic competencies that are necessary in any field of professional activity. Maintenance of graphic preparation of students of architectural and artistic specialties and feature of forming of their high-quality jurisdictions is examined in the conditions of reformation of the modern system of higher education, that is a very actual task. Maintenance of characteristic sections of the followings graphic disciplines is analysed: «Descriptive geometry» and «Font Art», teaching of which is executed on the first course. These disciplines determine base theoretical basis and at high enough level form individual graphic abilities and skills of students. The main objective of the study – the search for a variety of methodological and methodic techniques for the development and improvement of graphic competences of students this direction. Research base presented generalized results of long-term observations (control and graphic assignments, tests, oral interviews, etc.), obtained in the process of teaching graphic disciplines the first year students of architectural and artistic specialties of Architecture and art Institute of Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture. The creature of influence of some organizational terms of educational process is certain, namely: creation of favourable social-psychological climate is in student groups, especially taking into account the presence of foreign students, reason of future specialists to acceptance of own professional decision etc. Improvement of professional graphic preparation and quality monitoring of students' progress based on their individual skills and the authors of this article hold abilities for many years for lectures and practical classes, as well as during independent work under the guidance of a teacher. Given the specificity of the process of teaching graphic disciplines, we noted the following conditions of intensification of the educational process as enhancing the learning process through a variety of teaching methods and educational-methodic complexes, increasing the informative content of each practice session, which requires students' active individual involvement and sustained motivation for learning.

Underline and analysed some problems which exist at teaching, the results of experimental researches are resulted with control of time of implementation on the indicated subject of individual tasks and independent work, and also the comparative analysis of aggregate results is resulted there is an enough high-quality level of graphic jurisdictions of students in achievement.

It is possible to establish that the problems of forming of graphic professional jurisdictions of graduating students of architectural and artistic type require additional researches. **Keywords:** graphic preparation, students of architectural and artistic professions, foreign students, individual differentiated approach, graphic competences.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку та реформування системи вищої освіти відбуваються безперервні зміни в організації та змісті всього навчального процесу у закладах вищої освіти (ЗВО). Актуальність дослідження підтверджується тим, що існує суттєва необхідність в формуванні та удосконаленні графічних професійних компетенцій у студентів архітектурних і художніх спеціальностей для того, щоб бути конкурентоспроможним на вітчизняному та європейському ринках праці. Професійність майбутніх фахівців творчих спеціальностей, в тому числі архітекторів і художників, визначається теоретичними та практичними навичками, що здобуті ними протягом навчання у ЗВО, серед яких найважливішими є вміння володіти графічними засобами, уявляти, аналізувати та синтезувати будь-який об'єкт. Графічні дисципліни сприяють також формуванню художніх уподобань майбутніх випускників ЗВО і лежать у площині розвитку загальної духовності особистості.

Метою наданої роботи є дослідження форм і методів удосконалення графічних компетенцій студентів архітектурних і художніх спеціальностей. За останні роки помітно поширилось коло задач, що розв'язуються графічними методами, тому відповідно

підвищена значущість графічних дисциплін, які закладають основи наочного уявлення та просторового мислення. Графічна підготовка в тому числі вчить оперувати термінологією і поняттями, що пов'язані з візуалізацією інформації, тому ефективна методика викладання графічних дисциплін досить часто висвітлюється на різних семінарах і конференціях, які присвячені проблемам вищої професійної освіти.

В Одеській державній академії будівництва та архітектури на кафедрі нарисної геометрії та інженерної графіки для студентів-першокурсників архітектурних і художніх спеціальностей протягом навчального року викладаються такі графічні дисципліни: «Нарисна геометрія» і «Мистецтво шрифту» (один семестр), що повністю забезпечені навчально-методичними комплексами, а саме: конспектами лекцій, навчальними посібниками для теоретичного вивчення та практичного застосування у навчальному процесі, а також методичними матеріалами для виконання контрольних графічних завдань. З точки зору методики викладання дисципліни та організації навчального процесу, крім лекційних і практичних занять, першочергова увага приділяється аудиторній самостійній роботі студентів (СРС) під керівництвом викладача, тобто протягом сумісного контактного часу, що має велике значення для індивідуальної роботи особливо студентів-іноземців, які ще не зовсім адаптувались у навчальному середовищі.

Основу нашого дослідження складають матеріали спостережень за організацією навчального процесу і успішністю студентів *протягом трьох років* за виконанням конкретної тематики контрольних графічних завдань у певний час за одними критеріями оцінювання [1;2]. Загальна кількість студентів – близько 460 першокурсників – була поділена на 4 групи. В табл.1 наведені результати контролю знань студентів з дисципліни «Нарисна геометрія», а в табл.2 - з дисципліни «Мистецтво шрифту». До груп I-III (n = 388) входили студенти-першокурсники архітектурних спеціальностей, до групи IV (n = 72) – входили студенти художніх спеціальностей ОДАБА. За методом експертних оцінок за визначеними критеріями були виконані розрахунки успішності студентів та проведений порівняльний аналіз якісного рівня графічних завдань.

Таблиця 1

**Результати контролю знань студентів за підсумковою оцінкою успішності
(дисципліна «Нарисна геометрія»)**

Підсумкова оцінка	I група	II група	III група	IV група	Розподіл успішності	Розподіл успішності (%)
Кількість студентів (n)	130	128	128	72	458	100%
«Відмінно»	86	81	81	46	294	64 %
«Добре»	31	27	27	15	100	22 %
«Задовільно»	13	20	20	11	64	14 %

Таблиця 2

**Результати контролю знань студентів за підсумковою оцінкою успішності
(дисципліна «Мистецтво шрифту»)**

Підсумкова оцінка	I група	II група	III група	IV група	Розподіл успішності	Розподіл успішності (%)
Кількість студентів (n)	130	128	128	72	458	100%

«Відмінно»	94	92	91	52	329	72 %
«Добре»	28	24	26	14	92	20 %
«Задовільно»	8	12	11	6	37	8 %

Примітки:

1. «Відмінно»: 90-100 бал., «Добре»: 75-89 бал., «Задовільно»: 61-74 бал.

2. В дослідженні брали участь 62 іноземних студенти, так підсумкову відмітку «Відмінно» в тому числі отримали 8 іноземних студентів, «Добре» і «Задовільно» – 16 і 38 відповідно.

3. Порівняльний аналіз якості успішності проводився з урахуванням довузівської графічної підготовки. Необхідно відмітити, що близько 78 % студентів здобули довузівську графічну підготовку на підготовчих курсах, у художніх школах та ін.

Протягом кожного семестру для окремої графічної дисципліни були виконані *Альбоми завдань* кожним студентом, а саме: заплановані контрольні графічні роботи, за допомогою яких було закріплено графічні прийоми, навички та перший індивідуальний професійний досвід. Надалі, на наш погляд, велике значення має організація СРС та інших форм індивідуальної роботи (тематичні консультації, додаткові студентські семінари з доповідями та обговоренням за рекомендованими напрямками тощо). СРС, на нашу думку, на першому курсі повинна систематично контролюватися викладачами, тому що, як важливий фактор засвоєння навчального матеріалу, вона також формує самостійність студента, підвищує його прагнення до самоконтролю, підіймає рівень його індивідуальних вмінь, знань та навичок [3;4]. Корисність індивідуалізації СРС в аудиторії полягає ще в тому, що для вмотивованих та зацікавлених у якісних знаннях та кінцевому результаті студентів доступний весь необхідний методичний матеріал, є консультаційна допомога та регулярний контроль якості виконаної самостійної роботи під керівництвом викладача

Якщо порівняти здобуті результати між групами, то більш висока успішність (до 64% «відмінних» оцінок) була в тих групах, студенти яких частіше були присутні на аудиторних консультаціях під керівництвом викладача, активніше працювали на семінарах, засідання яких проводились щотижнево поза сіткою розкладу занять, з доповідями та обговоренням, тобто серед студентів, які були більше зацікавлені та вмотивовані до навчання.

Висновки. В підсумку необхідно підкреслити, що вивчення графічних дисциплін – важливий етап в циклі архітектурної освіти, який сприяє підвищенню графічної грамотності, вивченню особливостей її застосування в навчальній та професійній діяльності. Формування умінь і навичок художньо-графічної діяльності, індивідуальне сприйняття та розвиток прагнення до графічної культури, створення умов для розвитку творчого потенціалу кожного мотивованого студента, що відчуває присутність конкуренції та зацікавлений у більш глибокому засвоєнні теоретичного матеріалу, якісних практичних навичок і вмінь, – це основні задачі у творчому навчальному процесі першокурсників архітектурних і художніх спеціальностей. Нарешті, проблеми пошуку різних форм і методів удосконалення графічних компетенцій студентів архітектурних спеціальностей потребують подальших додаткових досліджень і рівень графічної підготовки абітурієнтів в значній мірі впливає на їх майбутній вибір напрямку освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Перпері А.О., Бредньова В.П. Графічні дисципліни – важлива база у підготовці фахівців архітектурних та будівельних спеціальностей // науково-практична конференція"

Проблеми та перспективи розвитку будівельного комплексу м. Одеси: 22-24.09.2016 р., Одеса, ОДАБА, 2016. С.80.

2. Bredniova V.P. On the improvement of the methodology of engineer staff's graphic training on the basis of optimization of psychological and pedagogical approaches // Modern Tendencies in Pedagogical Education and Science of Ukraine and Israel: The Way to Integration. Ariel University, – 2016. P. 38-42.

3. Бредньова В.П., Перпері А.О. Компетентісний підхід при викладанні дисципліни «Мистецтво шрифту» в архітектурно-художній освіті // Проблеми теорії та історії архітектури України. Одеса: ОДАБА, 2017. Вип.17, С. 202-204.

4. Молнар Т.І. Теоретичні основи компетентісного підходу як освітньої інновації // Zbior artykulow naukowych. ISBN: 978-83-65608-78-9. Warszawa, 2017. S. 21-22.

УДК 72.011 doi: 10.31650/2519-4208-2019-19-331-341

ПРОБЛЕМЫ КОПИРОВАНИЯ И ЗАИМСТВОВАНИЯ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТВОРЧЕСТВЕ

Герасимова Д.Л., доцент, заведующая кафедрой изобразительного искусства
Одесская государственная академия строительства и архитектуры.

Рахубенко Г.Л., ассистент кафедры изобразительного искусства
Одесская государственная академия строительства и архитектуры.

Аннотация. Статья затрагивает проблемные моменты, существующие в современном художественном образовании, связанные с заимствованием и копированием в процессе становления профессионального художника. Рассматриваются методы подхода к обучению: следование традиционным методам (заимствование приемов и ценностей), создавая авторское произведение или минуя традиции и художественную преемственность к «пиратству» и имитации, выдавая за ценный бриллиант блестящее стекло. Производится анализ работ некоторых современных художников, так как результатом творческой деятельности художника является художественное полотно.

В основу исследуемых работ легли известные произведения, смысл и композиция которых искажена. Можно ли считать подобный подход самобытным? Является ли это нарушением авторских прав? В какой мере признаки плагиата в искусстве могут коснуться процесса образования? Можно ли считать, что академическая школа себя исчерпала? Выдающийся художник-педагог П. П. Чистяков часто говорил своим ученикам, что художник «разговаривает» своим произведением со зрителями и что творчество только в том случае имеет значение, а также и художественную ценность, когда в каждой своей работе он проводит определенную идею.

Если автору нечего сказать зрителям, но при этом есть большое желание стать известным, в ход идут все методы, даже не имеющие ничего общего с истинным искусством. Таким образом, в данной статье исследуются результаты творчества некоторых художников современников и их новаторских художественных решений. Рассмотрены выразительные средства, приемы и методы, которыми пользуются эти авторы для достижения конечного результата. Также проанализированы перспективы дальнейшего развития изобразительного искусства и влияние этих течений на современную культуру при отсутствии академического образования.